

Palkkauspäivä

Kirj. Martin Andersen-Nexo.

Harjujen välissä nukkuu metsä valkoisena ja muodottomana, peittyneenä puhtaaseen, valkoiseen talvilumoon; vain missä lintu on istunut ja varistanut lumen, työntyy esiin alaston oksa, mustana ja paljaana ja hiiritsevänä. Syvät rotkot ovat myös lumen peittämät, kanervat niilikään ja alastonat siniset kulliot. Sorjat, sypressejä muistuttavat katajat värjyvät valkoisen kristallivuoren alapainamina, ja oratuomen marjat kypsyvät verkkain lumipeitteen leudossa villeydessä.

Lunta on korkeatkin syvässä kivilouhinnossa harjun juurella, työllisten on lapioitava ja korjattava sitä pois päästäkseen kilsiksi vuoren pintaan. Ja pitkäit jätinpötköt rokkuvat kuusten juurelta, jotka kurkottuvat alastomina yli kiviseinän.

Ja yli maan niin pitkälle kuin silmä kantaa ulottuu lumi, pitkin pensakkoja, yli niittyjen, joissa pojat hiihtelevät, yli yhteismaan alua mereen asti, joka on puolen penikulman päässä ajojoiden peittämällä. Ja aurinko loistaa tähän kaikkeen niin lensästä ja sinivalkoisesti, niin vaivastusti ja voimattomasti kuin eukon hymy.

Meren rannalla värjöttää pieni kylä. Sen on kiiltäminen tunturia olemassaolostaan, ja asumat kääntävät pikkunäkymänsä kohti lounimoa, missä perheen huoltajat urastavat. Maa on karua, enimmäkseen kiveä, mutta itse kivet tulevat leiviksi ja antavat vikoita mitä tarvitaan elämän ylläpitoon, viihdytämiseen, ei koskaan enemmän, mutta tavallisesti menee kaikki sujuun. Pikkukylän katot kumottavat punaisina valkoisessa lumessa — punaista ja valkeata, tuntuu aivan kuin liputteltaisiin köyhyillä.

Aurinko on vaipumassa etäisyyteen ja valkoinen maisema saa kevein ruusuhohtoon. Ja jokaisesta kylään liedestä kohoaa sauhu — sininen sauhu — suoraan ilmaan, ikäänkuin oikukkaat jumalat ottaisivat armonlinsa takkain merillevä, turve- ja lehmälantaurit.

Omenat kyykistyvät kokoon, levät ratsivat ja lauantai-uunit leimahtavat liekkien valmiina ottamaan vastaan mitä perheenhuoltajat ovat kotimatkoillaan ostaneet. Lapset kurottavat kasvot tulta kohti, se välkkyä heidän suurissa silmissään ja vuotavissaan nenissä. Riidit juoksevat leivottomina keittökönnän ja uunin välillä. Nyt katosi aurinko — nyt pitäisi mieleen olla kotitiellä.

Tien mutkia voidaan seurata melkein lounimolle asti, mutta missä on se rivi vaeltajia, joka tähän alkaen päivästä mutkittelee alaspiini? Lienenätkö ekeyneet tieltä? Herra varjelkoon siltä?

Yksi ja toinen nainen ristii kätensä kasvavassa pelossa taikka singauttaa katkeruun munauksen, ja jossakin itkee lapsi niikkänsä, niin että se kuuluu kauaksi tielle.

Työlliset ovat nähneet auringon painumisen vuorten taakse ja sauhujen kohoamisen hökkeleistiin. He ovat silloin ja panneet työkalut syrjään; nyt seisoskelevat he pienissä ryhmissä ja odottavat työnantajaa. Harjun toisessa päässä on maatila. Seltä pitäisi hänen tulla. Saatana vie, ettei saa hiellä ja vaivalla ansaitsemaan pennisia ajoissa! Kumpahan ei hän vain olisi matkustanut pois, kuten viime lauantaina — — — Hän saapui kuitenkin vihdoin suuren koiran saattamana. Hänellä on nahkalaakku kädessä — tänään on siis rahat liikkeellä. Runsaan puolen tunnin perästä päästään kotiin viikkopalkan kera; matka on alamieheä ja kahdeksan kruunua taskussa ei kangista koipia.

Kivilouhimon omistaja ja työlliset alkavat viikon työn mittauksen: katukiviä, sepeitä, astinkiviä. Tuo voi-

mallinen mies haukkuu munnatta sepeilystä, jota ei ole asetettu silleille pohjalle — siitä tulee väärä mitta, sanoo hän. Ruotsalais-Antti ottaa vastaan haukkumasanat taivutetuin päin ja toivoo siten selviytyvänsä ehjin nahoin epäonnistuneesta jutkusta; sillä nyt olisi työnantajalla oikeus maksaa arviokaupalla kunniallisen, laatuunkäyvin sylen sijasta. Patruuna silmäilee miellellään syntipukia.

— No olikoon menneeksi tällä kertaa. Enpähän tässä pudonne puola-puulta niiden kolikoiden takia, jotka petkutat minulta, Antti, sanoo hän suopeasti ja alkaa kopeloida laukkuun.

Harjulta kuuluu tikujen helinää, ja pieni voimakkaan hevosen vetämi reki suhahtaa eslin maatilalta johtavalla tiellä. Hienosti vaatetettu kukkopoika turkellessa ja nahkalakissa — työnantajan poika — hyppää reestä ja saapuu miesten luo.

— Lähdetkö kanssani kaupunkiin, isäpappa? Hotellissa isketään korttia.

— Ei ole varaa tänä iltana, vastaa isä.

— Joutavia, isäukko, työlliset odottavat kyllä maanantaihin. Tänä iltana kiiy laatuun tienata kolikoita. Tiedäthän, teurastaja, — joka on jonkun verran varolissaan — ja aivan uusi tulokas, tukkukauppias, Lemposi — sinunhan on maksettava kala-velkasi teurastajalle.

Louhimon omistaja selsoo hetken neuvottomana. Sitten työntää hän kätensä laukkuun maksaakseen ensimmäiselle työmiehelle mutta panee samalla merkille sen melkein uhkaavan pelon, joka kuvastuu kaikkien silmistä. Silloin tukentaa hän yhtäkkiä kasvotensa ilmeet ja sanoo:

— Odottakaamme ja tekkäämme tili vasta maanantaina, väki hyvä.

Ja hajasäärin seuraa hän potkaansa rekeen, joka kiittää tilalle takaisin.

Työmiesten pitkä rivi lähtee liikkeelle pitkin maantien koukerolinjaa kohti asumuksia merenrannalla, missä nyt loistavat tulet. Varjo varjoita hiljiväit ne eteenpäin, lyyssä ja väsyneinä, ikäänkuin surullisena kuvituksen sille silloin, että kilveleminen on jatkuvasti keskeytyviä putoamista.

Jälleen kuuluu tikujen helinää taakaapäin — se lähestyy nopeasti — ja työnantajan suuri koira rynnäköi ohii. Yksi toisensa jälkeen paljastavat he työtään ja väsyneinä päinnsä jo ennenkun reki on ehtinyt heidän kohdalleen — he tuntevat herransa koirasta.

Ja yksi toisensa jälkeen suoristavat he jälleen itsensä vitkaan, painavat lakin päähänsä ja luovat väsyneen, vällyttämättömän katseen reen jälkeen, joka ajaa ikäänkuin harmaiden kumarain selkään aitojen lomitse. Vain viimeinen jonoissa, mies joka astuu ensimmäisenä, ei ajjo paljastaa päätään.

— Se on muidan lyyssä, virkottaa patruuna pojalleen. Iikka kuuluu niihin sosialisteihin, joita tuolla on niin monta. Mutta jonakin kauniina päivänä saa hän potkun, niin että me pääsemme pian hänestä.

Ja poika tarttuu ruoskaan, viuhauttaa sitä työmiehen pään päällä ja silkkaa sen silmällä lakin miehen päästä, niin että se kierahtaa ojaan.

ATLANTA, Ga., 3 p. lokak. — Kuvemööri Thomas W. Hardwick on nimittänyt äskettäin kuolleen Thomas E. Watsonin seuraajaksi Yhdysvaltain senaattiin Mrs. W. P. Feltonin, Cartervillestä, Ga. Mrs. Felton on hyvin tunnettu Georgian valtion poliitikassa ja tulee hän olemaan ensimmäinen nainen, joka on istunut Yhdysvaltain senaatissa. Mrs. Felton on 83 vuotias.

Nimitys tarjottiin ensin senaattori Watsonin vaimon leskelle Mrs. Thomas E. Watsonille, mutta hän kieltäytyi vallasta. Yksinäinen senaattori valitaan ensi marraskuun vaaleissa.

Aleksandra Kollontai nimitetty huomattavaan toimeen.

MOSKOVA. — Neuvostovalitus on nimittänyt tunnetun venäläisen valankumousnaisen Aleksandra Kollontain Norjan menevän neuvostohallituksen lähetystön varajohtajaksi. Lähetystä lähtee matkalle lokakuun 5 p. Kollontai tunnetaan jo ennen Venäjän vallankumousta luomattuna johtohenkilönä bolshevikiliikkeessä ja on laajalehtoinen, tarmokas ja kykenevä nainen.

Joku aika sitten arvosteli Kollontai ankarasti neuvostohallitusta sen uuden talouspolitiikan johdosta ja esiintyi kommunistisen oppositionin johtajana. Joitakin tietoja mukaan piti hänen erollettaman kommunistipuolueestakin.

Mutta ettei Kollontain oppositio ole sitä mitä tikkäillinen duluhlainen "Industrialisti" ja muut Venäjän vallankumousta vastustavat ja mustaavat lehdet ovat koettaneet uskotella, näkyy selvästi siitä luotosta mikä hänelle on annettu, nimittämällä hänet tärkein poliittisen lähetystön varajohtajaksi. — Vap.

KIINALAINEN LESKI.

Kiinalaisten naisten keskuudessa joutuu leskeksi jäänyt nainen erikois asemaan. — Niin kauan kuin mies elää, ei vaimolla ole sananvaltaa, mutta niin pian kuin miehensä kuolee, muuttuu hänen asemansa. Hänestä tulee lastensa alua kalkkivaltainen holhooja, hallitsee samalla myöskin omaisuutta. Ainoa, mikä hänetä on kiellettyä, on uskonnon harjoittaminen luottamien kotonaan, joka kuuluu vanhimmalle pojalle perheessä.

Vaino on miehensä omaisuutta vielä miehen kuolemankin jälkeen. Sen vuoksi tulee lesken nöyryäsi ja kuuliaisesti palvelia miehensä vanhempia. Jos leski haluaa uuteen avioliittoon, saa hän kestää muutamia vähemmän miellyttäviä menoja. Sen vuoksi kiinalaiset lesket harvoin menevätkään uusiin naimisiin. Jos hän sen tekee, merkitsee se jokaisen penin menettämistä omaisuudesta. Lapset, jotka ovat syntyneet ensimmäisessä aviossa, jäävät miesvaimon perheeseen. Avioliitto vaimon veljen kanssa on laissa ankarasti kielletty. Jokaisen virkamiehen vaimo Kiinassa on oikeutettu käyttämään miehensä arvonimeä ja säilyä, mutta uuteen avioliittoon mennessä menettää hän kaikki täten saamansa oikeudet, joutapaitsi hänelle tuomitaan 100 kepiniskua. Samalla tavalla rangastetaan kalkkia leskiä, jotka ennen hyväksytyn suruajan päättymistä menevät uuteen avioliittoon.

Tästä johtuu, että kiinalainen yleensä harvoin menee naimisiin lesken kanssa. Poikkeuksen tästä tekevät köyhemmät kerrokset. Köyhä kiinalainen saa usein tyytyä leskeen, joka tulee halvemmaksi kuin nuori tytö. Avioliittosopimus, joka solmittaan lesken kanssa, allekirjoitetaan ulkomailla taivasalla, ettei se tuottaisi turmiota talolle, ja pöytä, jolla allekirjoittaminen tapahtuu, poltetaan, ja mauste, jolla sopimus on kirjoitettu, kaadetaan maahan.

Tällaisen selostuksen kiinalaisesta leskestä on antanut muna saksalainen professori Heidelbergin yliopistosta.

EGYPTIN NAISET VAATIVAT ÄÄNIKKEUTTA.

Egyptissä on hyväksytty uusi perustuslaki, jonka mukaan kaikilla 25 vuotta täyttäneillä miehillä on äänioikeus. Egyptiläinen nainen on miehen omaisuutta vielä, jonka vuoksi hänellä ei ole äänioikeutta. Naiset eivät kuitenkaan ota tyytyäksensä e-nää tällaiseen asemaan, vaan ovat ryhtyneet pönteään taisteluun äänioikeuden saavuttamiseksi.

"Tulevan Egyptin Äidit" nimisen porvarillisten naisten yhdistyksen puheenjohtajana toimii rouva Aneesah

Hamza El Rasweedy. Puheissaan naisten oikeuksien puolesta vetoavat naiset muhamettilaisten pyhäin kirjaan — koraniin — jossa sanotaan, että naisen on käytädyttävä miehensä kohtaan samalla tavalla kuin miehet käyttäytyvät naisia kohtaan ottaen huomioon sen, mikä on oikeata.

Naisten äänioikeutta vastustetaan, kuten tavallista sillä syyllä, että naiset eivät ole riittävästi kehittyneet äänioikeuden käyttämistä varten. Porvarilliset sivistyneet naiset pitävät luonnollisesti tällaista perustelua mieltämättömänä sivistyneisyytensä vuoksi. Egyptiläisellä köyhällä suhtautuu vielä verratlain vällyttämättömästi parlamentaariseen toimintaan, josta sille luonnollisesti ei heru minkäänlaisia huojuksia. Sen vuoksi ovat porvarilliset poliittiset puolueet ryhtyneet agitamaan köyhällä äänioikeutta, mutta tietenkin saadakseen vain oman puolueensa tuukea voimaa vastustajiaan vastaan.

VOITTAJA

Kirjoittanut Emil Carl Aurin. Suomeenos.

Ken nauraisi ei kupu laivahan kun Helohoittein päivässä päily;
Ken nauraisi ei kera ystäväin
Jossa onni ja ilo ne säily.
Mutta sitvas milloin se haarmaaksi käy
Eikö ystävää entistä missiän näy —
Kas silloinpa, silloinpa kysytään:
Ken silloin näyttävä hymyään.

Ken nauraisi ei myrsky laanut kun on,
Ken sataman suojiss' ei vilhtyis;
Ken rannan turvissa ois' iloton
Vaikka kuinkakin myllerrys kiiltäis.

Mutta hyökyt kun laivasi pirstoiksi lyö,
On allasi tuho ja ylläsi yö
Kas silloinpa, silloinpa nähkö sais
Kenen kasvoja hymy se kirkkaista.

Ken ei nauraisi talion jälkehen
Kun on saapunut voittoa sieltä;
Kun on saanut saaliin mieleisen
Ja maahan kilpallutietä.
Mutta ei vasta miesten miehestä käy,
Kenen naurua meurut ei pyyhkivän näy.

Se mies, se karski, se voittaja on,
Ken nauron katsovi turmiohon.

TYTTÖNEN EMON.

Kirj. Hulda River.

Tyttönen tuuditti kehossaan lastaan, murheen sävel rinnassa soi.
Tuulet peikkivät mörkkä vastaan,
myrskyt ukona ulvoen riehuen,
rauhaton rinta tuskasta kiehuu
elämä on murhatta mustaa — oi!

Tyttönen laulaa lapsellensa pienelle pellava-hapsellensa: —
missä elämäni onni lie?
Maailma rintani rauhan raastoi,
elämäni mulle kauniiksi haastoi
minne mun tueli vihdoin vie —?

Syksyn myrskyt tulmasti tuiskui,
haastoi haavat, kuuset kuiski,
kuulehan tyttönen, nuori, emon:
Elämäni niin harvoin riemua soittaa,
kerran vain auringon sätehet koittas,
kestä se tuimat tuiskut elon.

Taistelua ain' on maailma täynnä,
vain murhatta nutta joka päivä,
taistelua aina hautaan asti —
Tyttönen elämäni mieltimään jii,
katseensa loi kehtoon päin
kyynehelmet poskista kastii.

Lontoo. — Rouva Coombeant Temantin leski, jonka Englannin hallitus on nimittänyt valtuuskuntansa varajäseneksi kansainliiton tulevassa kokouksessa, on toinenkin nainen, rouva Dale, määrätty samanlaiseen toimimeen. Rva. Dale on varajäsenenä silloin valtuuskunnassa, jonka Itävallan hallitus lähettää Geneveen.